

מיכל קראוס

"לא ניתן לקיים ענף חלב מסודר במדינת ישראל בלי מועצה חזקה"

ראובן זלץ

תקופה לא פשוט עוברת על מועצת החלב ועובדיה, הדיבורים והכתבות על סגירתה, המצב המתוח בענף, ההסכם מול הממשלה, התכנון ומחיר המטרה שעל הפרק ועוד. מנכ"לית המועצה, מיכל קראוס, מדברת לראשונה על התקופה המורכבת, מתייחסת לעתיד המועצה, המחירים המפוקחים, תקנות המכסות ועוד. קראוס "לא יתכן שחומר הגלם העיקרי עולה ומחיר המוצרים המפוקחים לא יעלה" •

ימים עמוסים עוברים על מיכל קראוס, ימים מתוחים, ישיבות סביב לשעון, ענף בתקופה מאתגרת ואם כל זה לא מספיק, יש מי שהיה רוצה לראות את סגירת מועצת החלב. לא פשוט לתפקד כך, אך מיכל כהרגלה, אופטימית, מחייכת, ממשיכה בדרכה ומאוד מאמינה בענף ובעתידו, למרות כל הקשיים והאתגרים. בראיון לקראת חגי תשרי מתייחסת לנושאים של הפרק ומטבע הדברים, נמנעת מלהיכנס למלכודות פוליטיות או עימות עם משרדי ממשלה.

אישור תקנות המכסות ל-2018 ומכסות לשנת 2019?

"ב-14.8.18 אושר בשעה טובה, לאחר הרבה חבלי לידה תוספת המכסות לשנת 2018. תודה מיוחדת שלוחה ליו"ר ועדת הכלכלה ח"כ איתן כבל שפעל נחרצות להביא את הדיון בתקנות במהירות המירבית. היה חשוב לנו לקדם את החלוקה גם אם ברור כבר בשלב הזה שלא נצטרך את כל הכמות לשנה הבאה. היה חשוב לעמוד בהבטחה שנתנו ליצרנים כדי לשמור את האמון שנבנה במשך שנים במועצה. לגבי 2019 ניתן לומר, כבר בשלב זה שלא יהיו תוספות מכסה. למעשה אנו בוחנים אפשרות להמליץ על הפחתת מכסות, צעד שלא נעשה כבר הרבה שנים".

בל נשכח כי ברקע קיימת עבודה שנערכת במשרד ראש הממשלה בהובלת פרופסור שימחון לגיבוש הצעה לביטול התכנון ואת העמדה המסורתית של הדרג המקצועי במשרד האוצר שתומך בביטול תכנון

דו"ח ענפי לשנה החולפת ועתיד הענף לשנים הקרובות?

"השאיפה היא להגיע הסכם אשר יבטיח את עתיד הענף
לעשור הקרוב. הסכם שיבטיח פרנסה ראויה ומכובדת

לרפתנים וישמור על היציבות בענף. ברור לנו שההסכם צריך
לקחת בחשבון את כל הצדדים המעורבים בענף ובכלל זה
גם את המחלבות וגם את הצרכנים. ברור גם שכל צד יצטרך
לוותר בין אם בהפחתה במחיר או בהגדלת תחרות דרך
ייבוא. מכל מקום, החשוב ביותר הוא לנסות ולגבש הסכמות

עם אנשים כמוכם, בטוח שתהיה שנה טובה...

רפתנים ורפתניות יקרים,
מועצת החלב מאחלת לכם ולבני משפחתכם
חג שמח ושנה טובה ומתוקה!

ומה באשר לאי העלאת המחירים המפוקחים?

"מועצת החלב הביע את דעתה גם בנייר עמדה מסודר שנשלח לחברי ועדת הכספים וגם בשיבה מיוחדת בדירקטוריון המועצה על כך שאנו תומכים בעמדת המחלבות בכך שכאשר עולה מחיר החלב הגולמי יש צורך להעלות גם את מחירי המוצרים המפוקחים. לא יתכן שחומר הגלם העיקרי עולה ומחיר המוצרים המפוקחים לא יעלה. יש וועדה מקצועית שבוחנת את הדברים ועל השרים לאמץ את החלטות הוועדה שהם מינו. החלטת המחלבות זה בעצם החלטת ענף החלב. אנחנו נמצאים בענף שבו יש מערכת של איזונים ובלמים ולכן כשאחד הגורמים כמו שר האוצר מפר את האיזון, זה עלול למוטט את כל הענף".

הדיבורים והכתבות על סגירה עתידית של מועצת החלב, איך זה משפיע על היום יום שלך ושל עובדי המועצה?

"מועצת החלב איננה גוף העומד בפני עצמו. אם לא יהיה ענף מתוכנן חלק מתפקידי המועצה יתייתרו. אולם יש חשיבות רבה בנושאים אחרים שרק בשבילם חשוב יהיה לשמור על מועצה חזקה. יותר מדי ספינים ומניפולציות של גורמים אינטרסנטיים הופצו בתקשורת בחודשים האחרונים, בין היתר כדי לפגוע במועצת החלב. מבלי להתייחס אליהם ואל כלי תקשורת מגמתיים, אני יכולה לומר בוודאות מלאה כי מועצת החלב היא גוף חשוב מאין כמוהו בכל תכנון, יהיה אשר יהיה של הענף, וזאת כמובן מעבר לתפקידיה הקבועים בחוק. לא ניתן לקיים ענף חלב מסודר במדינת ישראל בלי מועצה חזקה".

עודפי שומן, חמאה ונושא היבוא?

"אומדן הייצור לשנת 2018 עומד על 1.550 מיליארד ליטרים, 35 מיליון ליטרים יותר מאשתקד. השיווק המצרפי של חלב ומוצריו מייצור המקומי צומח בקצב איטי, בששת החודשים הראשונים של השנה נרשם גידול של פחות מחצי אחוז ובמונחי צריכה לנפש מדובר בנסיגה. לאור הגידול בייצור ללא גידול מקביל בשיווק מתמודד הענף עם צבירה גדולה של מלאי אבקה מחלב כחוש שעלות פינויו אדירה. בשל רמות המלאים הגבוהות של אבקה מחלב כחוש, מגמות הצריכה שנרשמו השנה והתחזיות לשנה הבאה אנו מעריכים כי בשנת 2019 יהיה צורך לצמצם את ייצור החלב. מדיניות החלב הנגזרת מצורך זה היא גריעת מכסות או מדיניות תשלום של תמורות נמוכות מאד לחלב שייצור מעבר למכסה. יחד עם חוסר האיזון בין ההיצע לביקוש, שורר בענף חוסר איזון ביחסי חלבון שומן, בעוד שבחלבון אנו מתמודדים עם עודפים הרי שבשומן הביקוש עולה על ההיצע אבל אין אפשרות להגדיל את ההיצע כי אז נחריף את בעיית עודפי האבקה. לכן, למרות צמצום הייצור ייתכן ולא יהיה מנוס מהגדלת מכסות היבוא של חמאה. בטווח הארוך חוסר האיזון ביחסי שומן חלבון בהיצע לעומת הביקוש, אם ימשך, יצריך שינוי יחסי מחירים בין חלבון לשומן כלומר ייקור השומן והוזלת החלבון, זהו המצב השורר בעולם זה מספר שנים והמתבטא במחירים גבוהים של חמאה ומחירים נמוכים של אבקה מחלב כחוש".

מילה לסיום?

"בהחלט, אני שולחת ברכות לשנה טובה, שנה פוריה, שנת עמל ופרנסה טובה לכל אנשי הענף ומי יתן שענף החלב הישראלי, ימשיך ויצמח וישגשג גם בשנים הבאות. ענף החלב הישראלי הוא מהטובים מסוגו בעולם ויש לכולנו מחויבות לשמור אותו". ▲

כל רפת שנפתחת ובמיוחד ביישוב חדש זו עוד מנורה על המפה וזה מגדיל את הנוכחות והתרומה של הענף לפריסת ההתיישבות ויצירת מקומות תעסוקה בפרפריה

ולהגיע לדיונים מאוחדים. כל נשכך כי ברקע קיימת עבודה שנערכת במשרד ראש הממשלה בהובלת פרופסור שימחון לגיבוש הצעה לביטול התכנון ואת העמדה המסורתית של הדרג המקצועי במשרד האוצר שתומך בביטול תכנון. כל אלו מחייבים אותנו להגיע לדיונים מאוחדים ומגובשים ולא שכל אחד יציג עמדה משלו גם אם זה מצריך ויתורים אצלנו".

אם כך, מדוע מתעקשים לפתוח רפתות חדשות קטנות במקום להוסיף מכסות לרפתות קיימות?

"פתיחת רפתות חדשות והגדלת מספר העוסקים בענף זה חלק מהתכלית הראויה. בעבר בג"ץ נדרש לנושא וקבע שיש לפתוח, כאשר מגדילים מיכסות, את הענף גם ליצרנים חדשים. את המינון והדגשים קובע שר החקלאות כחלק מהחלטות המדיניות של המשרד. להשקפתי הדבר מחזק את הענף ותורם לו. כל רפת שנפתחת ובמיוחד ביישוב חדש זו עוד מנורה על המפה וזה מגדיל את הנוכחות והתרומה של הענף לפריסת ההתיישבות ויצירת מקומות תעסוקה בפרפריה. ראו את הרפתות החדשות שחנכנו בשנים האחרונות בבאר מילכה, בסופה, במבוא חמה, בעידן. בהחלט פאר העשייה בהתיישבות והעשייה הציונית".